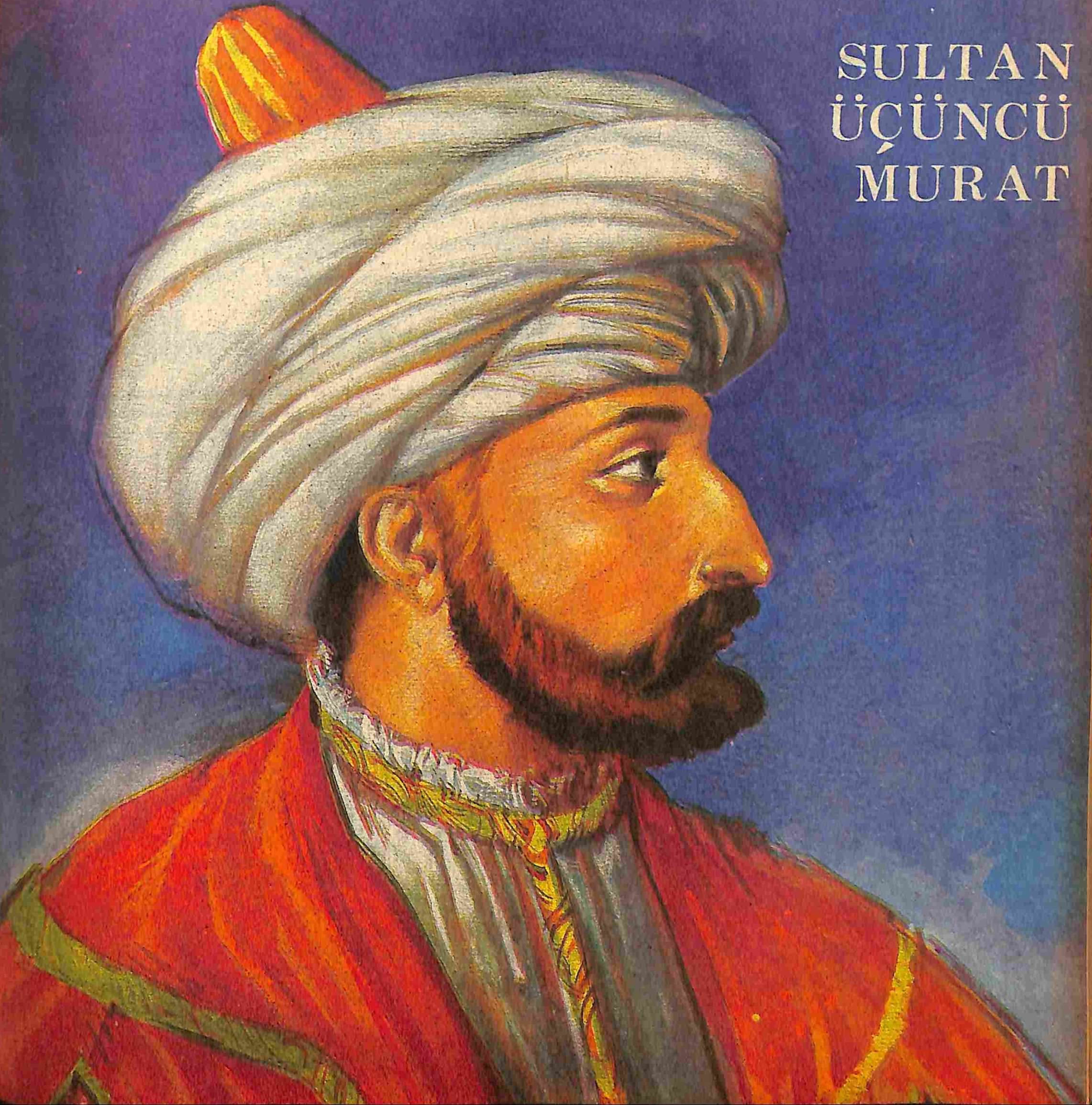
Renkli
OKUL ANSİKLOPEDİSİ
Sayı: 7 Fiyatı: 100 kuruş
1971-1972 ÖĞRETİM YILI PROGRAMLARINA GÖRE HAZIRLANMIŞTIR

SULTAN ÜÇÜNCÜ MURAT

KAPAKTAKİ PADİŞAH

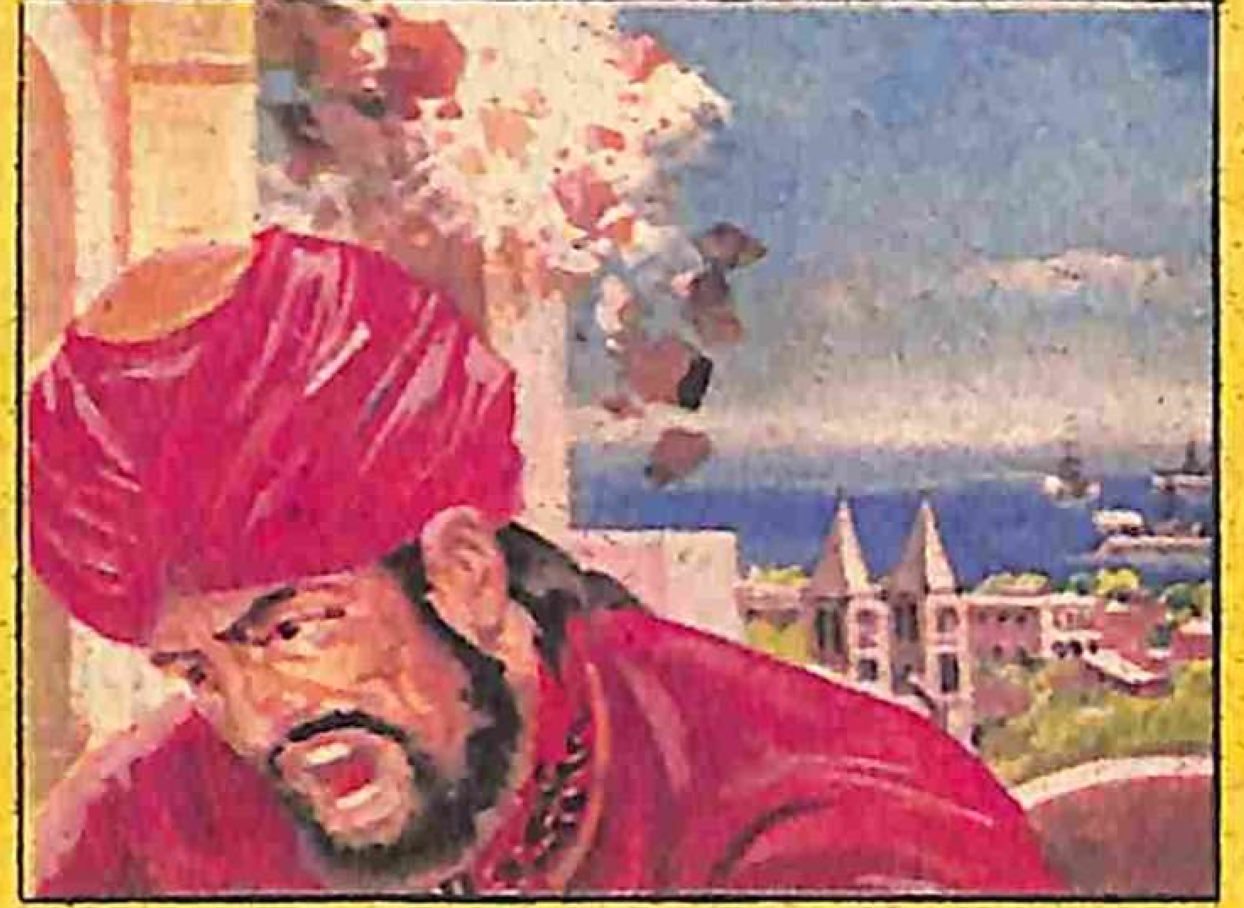
III.Murat zamanında İstanbul'da sayım yapıldı

Zamanında Osmanlı İmparatorluğu'nun Gerileme Devri başlayan III.Murat II. Selim' in oğludur ve annesi Nurbanu Sultan'dır. Kadına, zevke ve eğlenceye son derece düşkün olan III. Murat zamanında imparatorluk her yönden bozulmaya yüz tutmuş hatta devlet işlerine kadınlar da karışmaya başlamıştır. III. Murat ağzına kadar dolu olan Osmanlı hazinesini, kadın ve eğlence için harcadığı paralarla boşaltmış, sonunda da değeri düşük paralar bastırmıştır.

III. Murat devrinin en ilginç olayı İstanbul'da yapılan sayımdır. Halep Kadısı Zekeriya Efendi'nin yaptığı sayım sonunda İstanbul'un o zamanki nüfusunun bir milyonun üstünde olduğu anlaşılmıştır. Bu da o zamanlar İstanbul'un dünyanın en büyük ve en kalabalık kenti olduğunu ispatlamıştır.

Bunları biliyor musunuz?

Tarihin en kısa savaşı

Yaratıldıkları andan itibaren durmadan savaşan insanlar bu konuda bir de rekor kırmışlardır. Bir Zengibar sultanına ait olan bu rekor ters yönde kırılmıştır. 1896 yılında İngilizlere savaş açan bu sultan savaş başladıktan 37 dakika sonra yenileceğini anlamış ve sarayını dinamitleyerek kaçmıştır. Böylece zafer İngilizlerin olmuş ve bu zamana kadar yapılan savaşların en kısası bitmiştir.

Renk hastalığı nedir ?

Halk arasında "Renk illeti" denen ve bilimsel adı Albinizm olan bu hastalık vücudu güneşe karşı koruyan ve pigment denen taneciklerin azlığından, ya da bulunmamasından meydana gelir. Pigmentler deri altında bulunan, saç ve kılları renklendiren boya maddeleridir. İnsanda bu maddenin olmaması halinde saçlar, kaşlar ve kirpikler beyaz olur. İrsi bir hastalık olan renk illetinde deri pembedir. Genellikle boya maddeleri az olan kuzeylilerde ve zencilerde görülür. Birçok tür hayvanda da renk illeti hastalığı olduğuna rastlanmıştır. Böyle hayvanlarda tüyler tamamen beyazdır. Renk illeti olan hayvanlara Albino denir. Renk illeti olan insanlar ve hayvanlarda genellikle aşırı derecede miyop vardır.

Renkli OKUL ANSİKLOPEDİSİ

Veb Ofset A.Ş. adına sahibi: HALDUN SİMAVİ
Genel Yayın Müdürü : Necati Zincirkıran
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Zeki Domaç
Müessese Müdürü : Kemal Kınacı

•İdare: Alay Köşkü Caddesi Cağaloğlu - İstanbul •Basıldığı yer: Veb Ofset Matbaası-İstanbul •Telefon: 26 60 00

Müzik aletleri ve gramofon

Müzik,seslerin düzenlenmiş şekline denir. Düzenlenmiş sesleri veren aletlere de müzik aletleri adı verilir. Müzik aletleri sesleri meydana getirişlerine göre üçe ayrılır : Vuruşlu müzik aletleri, telli müzik aletleri ve nefesli müzik aletleri. Tef, çan, davul, trampet, gong vuruşlu müzik aletleri, gitar, mandolin, keman, kemençe, ud, bağlama , harp, kanun telli müzik aletleri ve kaval, zurna, ney, klarnet, saksafon da nefesli müzik aletleridir.

Vuruşlu müzik aletlerinde madeni bir levha veya gergin bağırsaktan yapılmış bir yüzey üzerine elle ya da bir tokmakla vurularak ses elde edilir.

Telli müzik aletlerinde gergin telleri mızrap veya parmakla , yayla ya da tokmakla sürterek ses elde edilir.

Nefesli müzik aletlerinde ise aletin içine üfleyerek hava titreştirilir, böylece ses elde edilir.

Gramofon, pikap, teyp

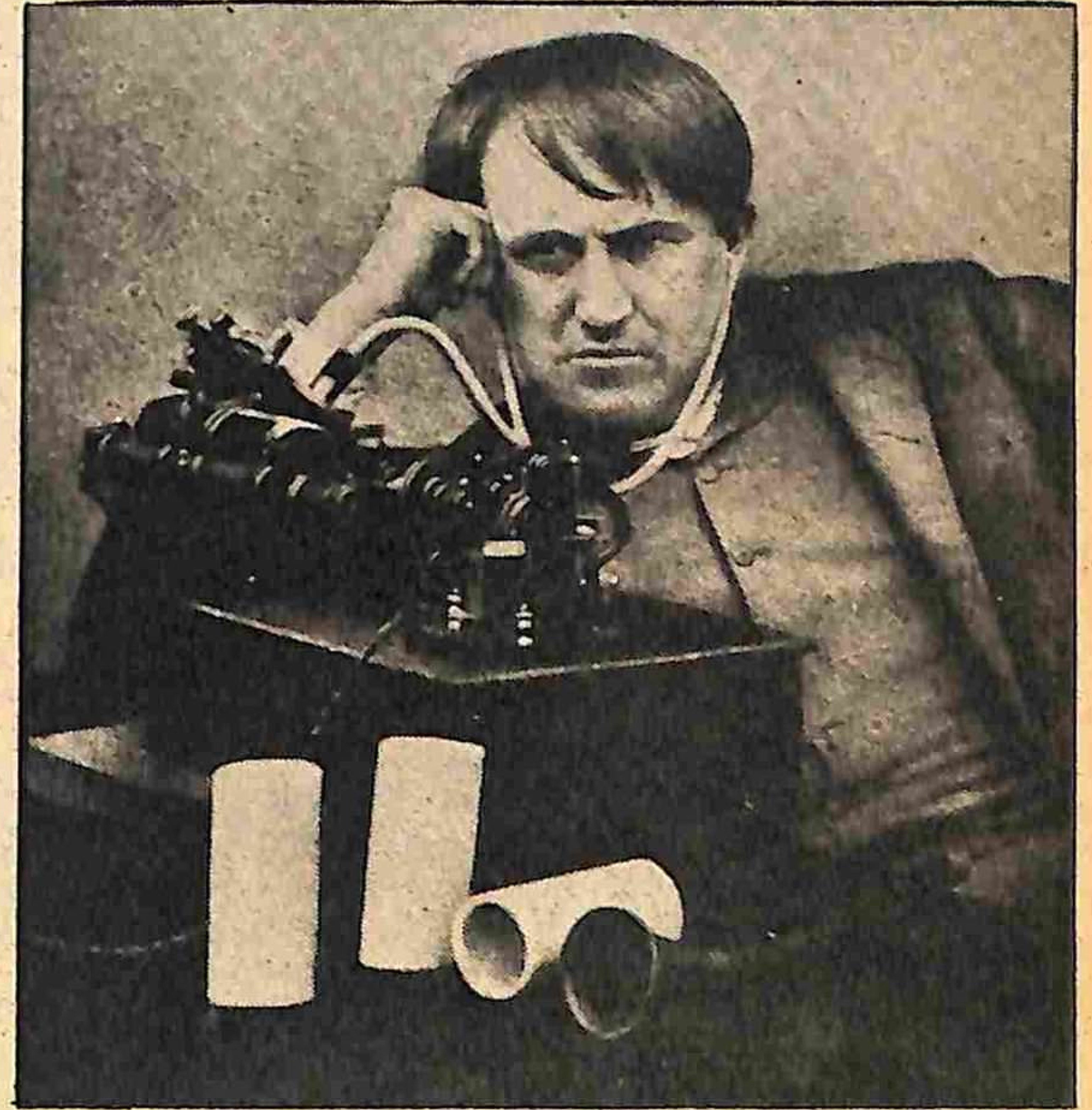
Gramofon ünlü bilgin Edison tarafından 1877 yılında icad edilmiş bir müzik aracıdır. Bu araç önceden üzerine sesler işlenmiş plakları çalar, sesler plağa ses karşısında titreyen ince bir iğne tarafından kalıplar şeklinde işlenir. Gramofon çalarken iğnesi bu kalıplar üzerinden geçerken aynı şekilde titreşerek ses verir. Bu titreşimler diyaframı, diyafram da havayı titreştirir. Bu şekilde gramofon sesi verir. Gramofonun ilkel şekline fonograf denir. Fonografta iğne silindir bir plaka üzerinde dolaşmaktadır.

Edison'un gramofonu zamanla geliştirilmiş ve modern bir hale sokulmuştur. Günümüzde kullanılan pikaplar bunların en gelişmiş şeklidir. Teypler ise özel bantlara alınan sesleri veren daha değişik bir müzik aletidir.

Keman yayla çalınan telli sazlardan biridir.

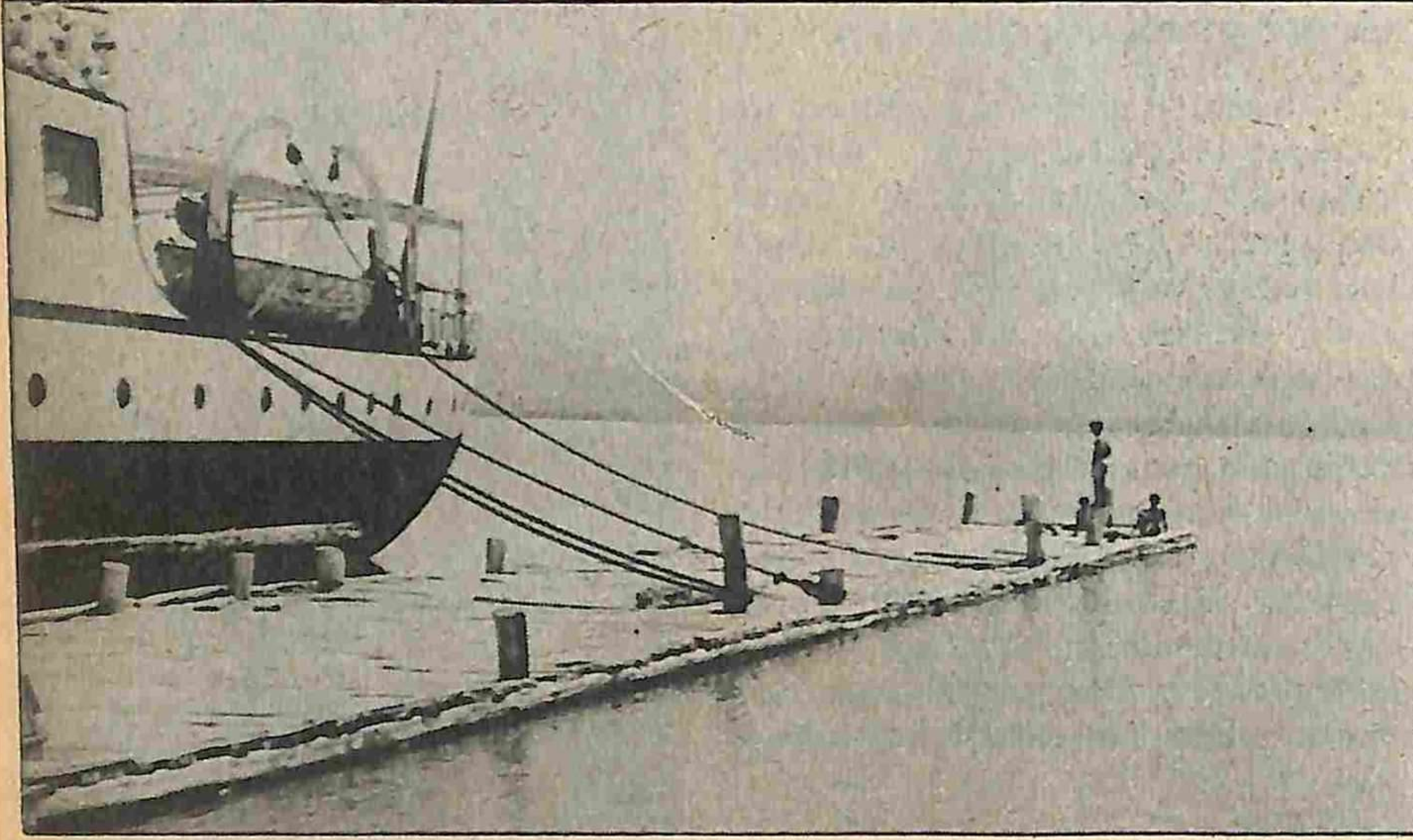

Edison ve fonografı

1877 yılında gramofona benzer bir alet bulan ve buna fonograf adını veren Edison(Yukarıda) fonografı ile. İlkel bir alet olan fonografta bir silindir üstünde hareket eden iğnenin çıkardığı sesler özel kulaklıklarla dinleniyordu . Yandaki fotoğrafta da Edison'un gramofonu görülüyor.

AKARSULARIMIZ VE GÖLLERİMİZ

En büyük gölümüz Van'dır

Yurdumuzun en büyük gölü olan Van aynı zamanda üzerinde ulaşım yapılan tek gölümüzdür. Yüzölçümü 3764 kilometrekare olan Van gölünde küçük tonajlı gemilerle ulaşım yapılmaktadır. Van gölünün suları çok tuzlu ve sodalı olduğu için içinde canlı yaşayamaz. Suları yazın yükselir, kışın alçalır.

Marmara bölgesinde küçük bir göl : İZNİK

İznik gölü, Marmara bölgesinde bulunan küçük göllerimizden biridir. Bu gölde balıkçılık yapılır. Yüzölçümü 308 kilometrekare olan İznik gölü derin değildir.

Akarsularımızı ve göllerimizi gösteren harita.

Akarsularımız

Yurdumuzda akarsu çok boldur. Buna karşılık bunların özellikleri birbirlerinden çok farklıdır. Bunun nedeni de yurdumuzda çok değişik iklim türleri bulunmasıdır. İklim etkenlerinin sonucu olarak bazı akarsularımız bol, bazıları da az su taşır. Yazların sıcak geçtiği iklim bölgelerinde bulunan akarsuların suları azdır.

Akarsularımızın bir kısmı denize dökülür, bir kısmı da denize ulaşamaz. Yine bazı akarsular yurdumuzda doğar, sınırlarımız dışında denize dökülür. (Fırat, Dicle, Aras böyledir.) Bazı akarsular ise, sınırlarımız dışında doğar yurdumuzda denize dökülür. (Asi ve Meriç nehirleri böyledir.)

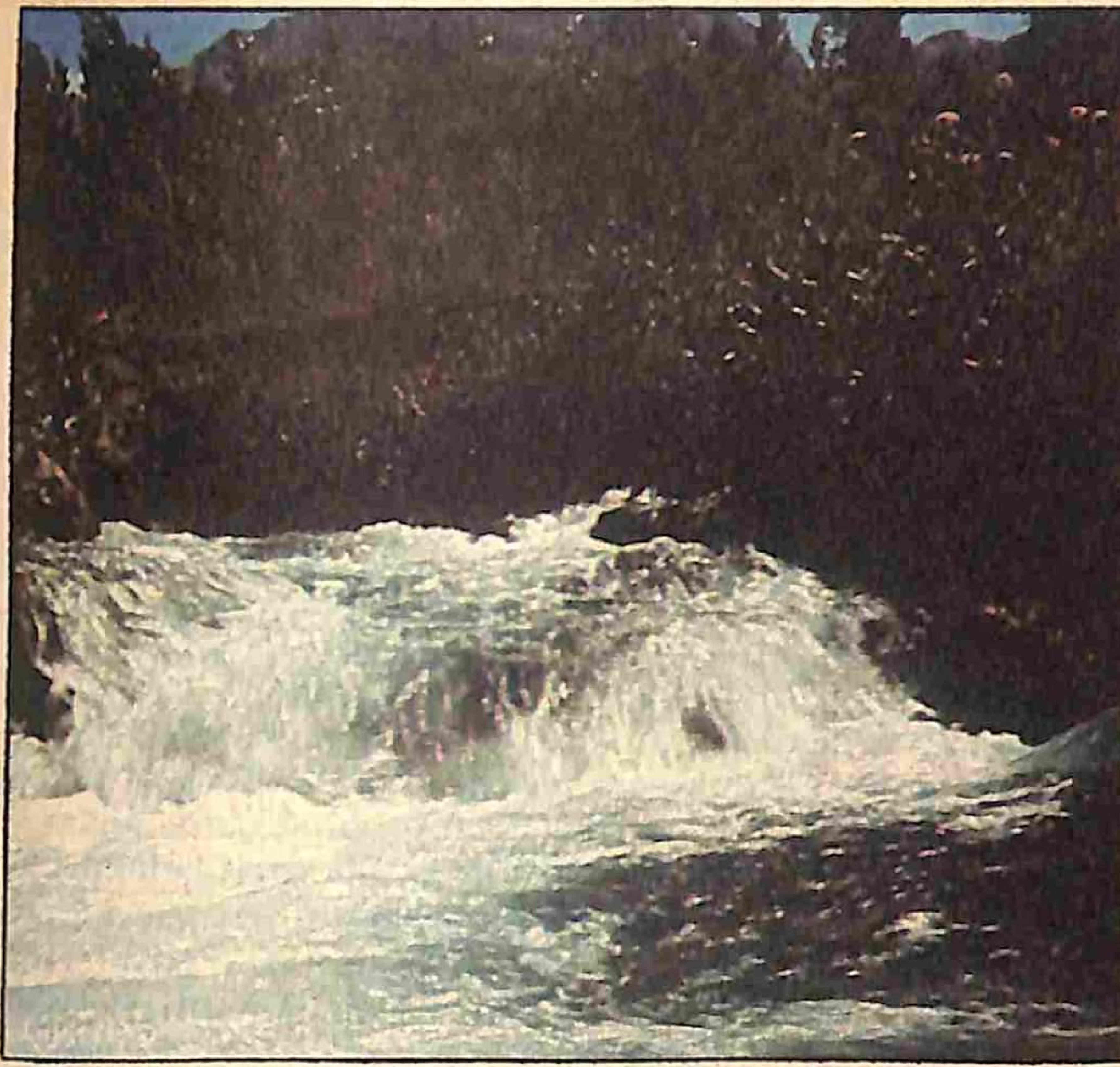
Akarsularımızın rejimleri düzgün olmadığı için genellikle ulaşıma elverişli değildir.

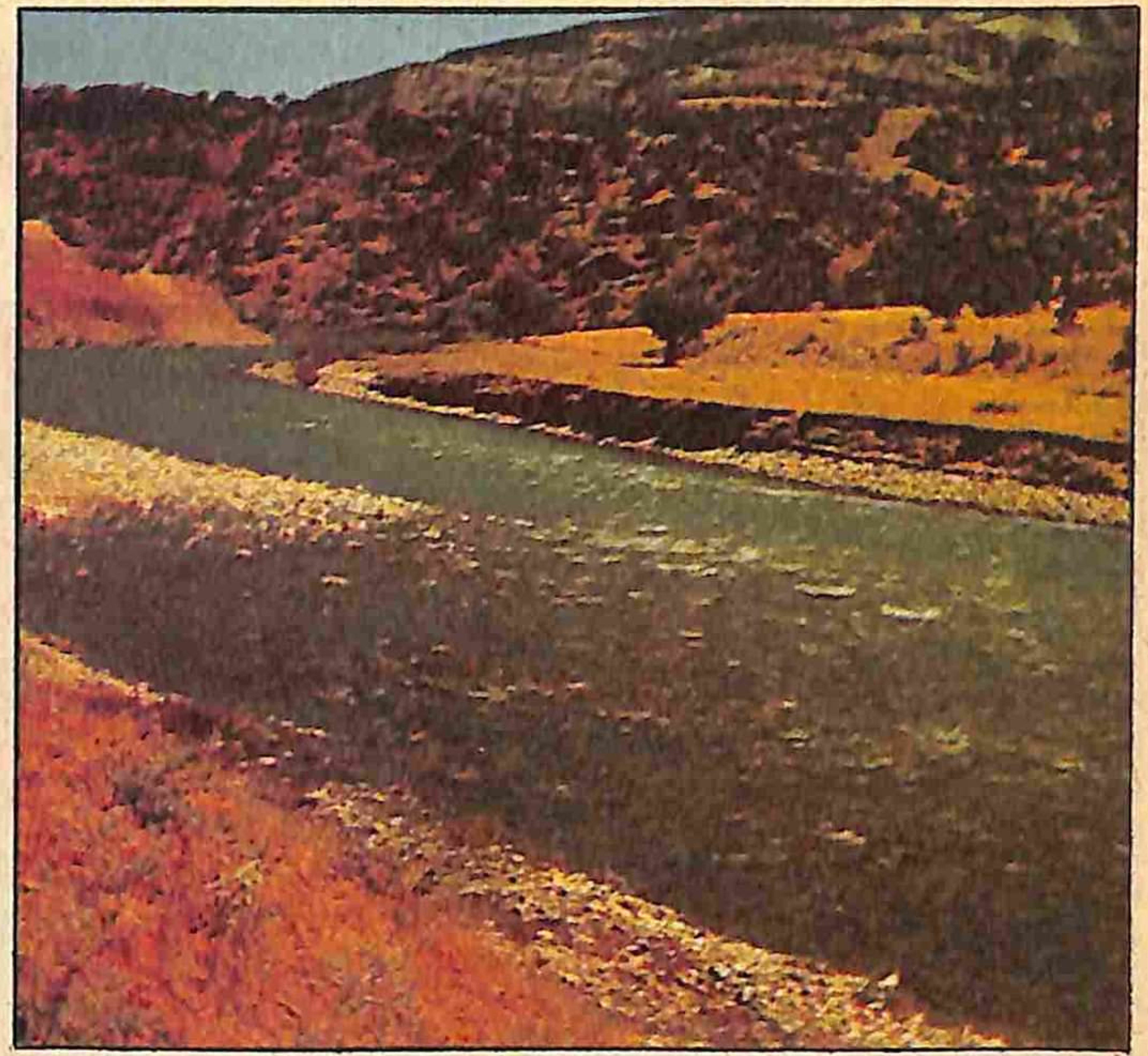
En önemli akarsularımız şunlardır : Çoruh, Yeşilırmak, Kızılırmak, Sakarya (Bu nehirler Karadeniz'e dökülür), Susurlu (Marmara'ya dökülür), Gediz, Büyük Menderes, Küçük Menderes, Meriç (Bu nehirler Ege Denizine dökülür), Seyhan, Ceyhan, Asi (Bunlar Akdeniz'e dökülür) Fırat, Dicle ve Aras (Bunlar da sınırlarımız dışında denize dökülürler.)

Porsuk çayı

Eskişehir'in içinden geçen ve çoğu zaman taşarak büyük zararlara yol açan Porsuk çayı ...

Nehirlerimiz ulaşıma elverişli değildir

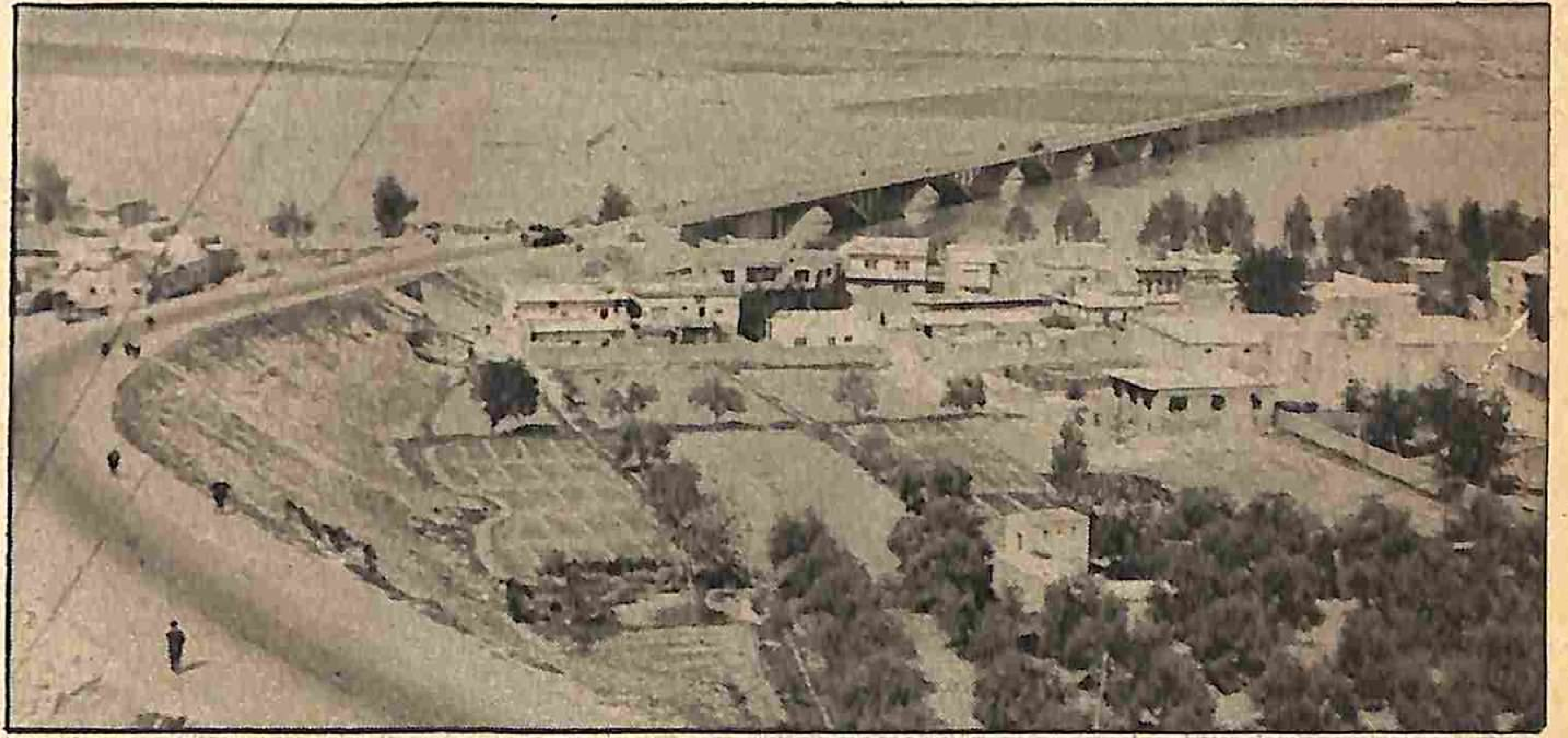
Yurdumuzdaki akarsuların rejimi düzgün değildir. Birçok akarsularımızın suları yazın azalır. Hatta bazı küçük akarsularımız kurur. Bu nedenlerle akarsularımızda ulaşım yapılamaz. Buna karşılık birçok akarsularımızdan sulama ve balıkçılık işlerinde geniş çapta faydalanılır.

Göllerimiz

Yurdumuz göl bakımından yüzölçümüne oranla zengin değildir. Tüm göllerin ve bataklıkların toplamı 10000 kilometrekareyi aşmaz. Bunun büyük bir kısmını da birkaç göl meydana getirir.

En büyük gölümüz Van'dır. Yüzölçümü 3764 kilometrekareyi bulan Van gölünün en geniş yeri 120 kilometredir. Diğer önemli göllerimiz Tuz gölü, Eğridir, Burdur, Acıgöl, İznik, Ulubat, Manyas ve Sapanca gölleridir.

Bunlardan başka nehirler üzerine yapılan barajların meydana getirdiği suni göller de vardır. Bunların en büyüğü de Keban sun'i gölüdür.

Fırat nehri ve Birecik köprüsü

Fırat nehri, sınırlarımız içinde doğup dışarda denize dökülen akarsularımızdandır. Taşıdığı bol su geçtiği bölgelere hayat getirir. Sınırlarımız içindeki uzunluğu 1100 kilometredir. Yukarıda Birecik'te Fırat üzerindeki köprü görülüyor.

Nehirlerimiz ve uzunlukları

Kızılırmak	1151 Km.
Fırat	1100 "
Sakarya	790 "
Seyhan	516 "
B. Menderes	495 "
Ceyhan	476 "
Dicle	452 "
Yeşilırmak	416 "
Çoruh	368 "

Göllerimiz ve büyüklükleri

Van	3764 Km^2
Tuz Gölü	1620 "
Beyşehir	651 "
Eğridir	517 "
İznik	308 "
Manyas	178 "
Burdur	176 "
Acıgöl	156 "
Ulubat	156 "

En eski uygarlık merkezlerinden biri :

MEZOPOTAMYA

İnsanların yerine ibadet eden manken

Ur şehrinde yapılan kazılar sonunda ele geçirilen yukarıdaki mankenleri Mezopotamyalılar çok garip bir maksat için yaparlardı. Mezopotamyalı erkekler savaşa giderlerken bu mankenleri tapınaklara bırakırlardı. Bu mankenlerin kendileri savaşırken yerlerine tapındıklarına ve savaşı kazanacaklarına inanırlardı.

Mezopotamya, Fırat ve Dicle nehrinin denize dökülmeden birleştikleri yere Romalıların verdiği addır. Eskiden sadece bu kısma verilen ad sonradan genişletilmiş ve bu iki ırmağın Türkiye sınırları dışında aktığı bölgelere verilmiştir. Çok eski çağlarda Fırat ve Dicle nehirleri ayrı ayrı denize dökülürlerdi. Sonradan bu iki nehrin meydana getirdiği deltalar büyümüş ve iki nehir birleştikten sonra denize dökülmeye başlamıştır. Bu iki nehre birleştikten sonra Şattülarap adı verilmektedir.

İşte bu nehirlerin meydana getirdiği mümbit topraklar üzerinde Orta Asya'dan sonra dünyanın en eski ve büyük uygarlık merkezleri doğmuştur. Mezopotamya tarih yönünden iki bölgeye ayrılır ve Bağdat'tan Basra körfezine kadar uzanan kısma Aşağı Mezopotamya, kuzeyindeki kısma da Yukarı Mezopotamya adı verilir. Aşağı Mezopotamya'da Kalde, Sinear ve Elam vardır. Kuzey Mezopotamya'da ise Asur bulunur.

Sümerler

Sümerler bundan 6000 yıl önce Orta Asya'dan göç ederek Mezopotamya'ya gelmişlerdir. Güney Mezopotamya'ya yerleşerek önceleri kü -

Sümer Güneş tanrısı

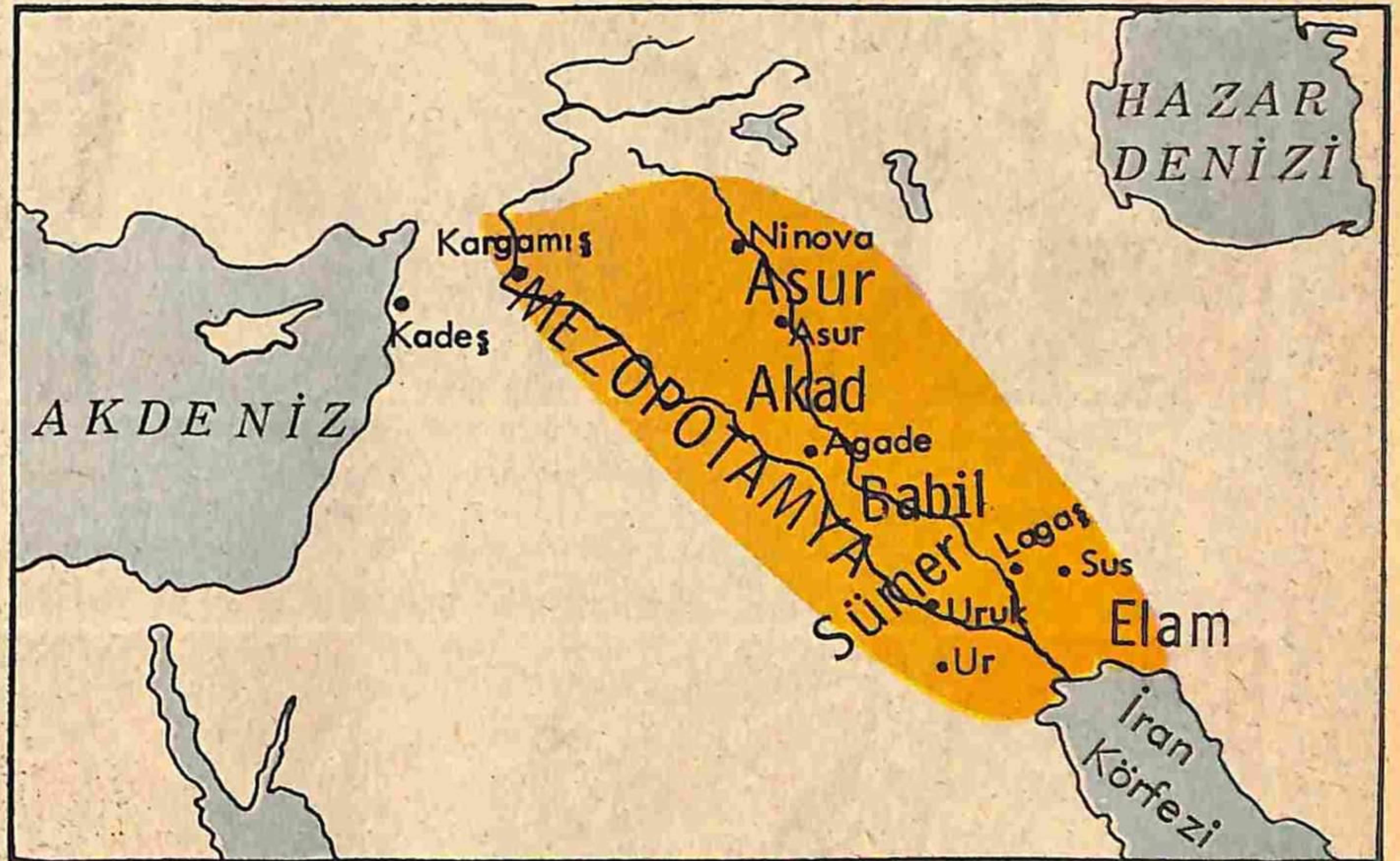
Mezopotamyalılar yer, gök, güneş tanrıları adını verdikleri doğal tanrılara taparlar ve onların heykellerini tapınaklarında bulundururlardı. Her tanrının bir görevi vardı. Yukarıdaki ışık ve enerji veren Güneş Tanrısı'dır.

Ur şehrinde bulunan bir kabartma

Sümerlerin tarihi bilinen en eski şehri Ur'dur. Yapılan kazılar sonunda Ur şehrinde birçok eserler bulunmuştur. Yukarıdaki resimde Ur şehrinde bulunan kabartmalardan biri görülmektedir.

çük köyler kuran Sümerler buradaki en eski uygarlıkları kuran insanlardır. Sümerler bu bölgedeki bataklıkları kurutmuşlar, küçük köyleri geliştirerek siteler ve şehirler haline getirmişlerdi. En ünlüleri, Ur, Uruk, Lagaş, Larsa Kiş olan bu şehirlerin her birinin başında bir kral bulunurdu. Bu şehirler bazen dostane ilişkiler kurar, bazen de birbirleriyle savaşırlardı. Bu şehirler içinde en ünlüleri Ur ve Lagaş'tı. Özellikle Lagaş şehri Urnina ve Urgakina adlı krallar zamanında daha da güçlendi. Daha sonra Uruk şehri kralı Lugalzagizi Lagaş'ın egemenliğine son verdi. Daha sonra da diğer Sümer şehirlerini fethetti. Ancak onun imparatorluğu fazla sürmedi. Akad kralı Sargon Lugalzagizi'yi yenerek Sümer egemenliğine son verdi.

Mezopotamya'nın kapsadığı yerleri gösteren harita.

Lagaş sitesini Sümer'in en güçlü devleti haline getiren Kral Lugalzagizi.

Mezopotamya'da bulunan bir tablet

BÜYÜK ŞEHİRLERİMİZİN

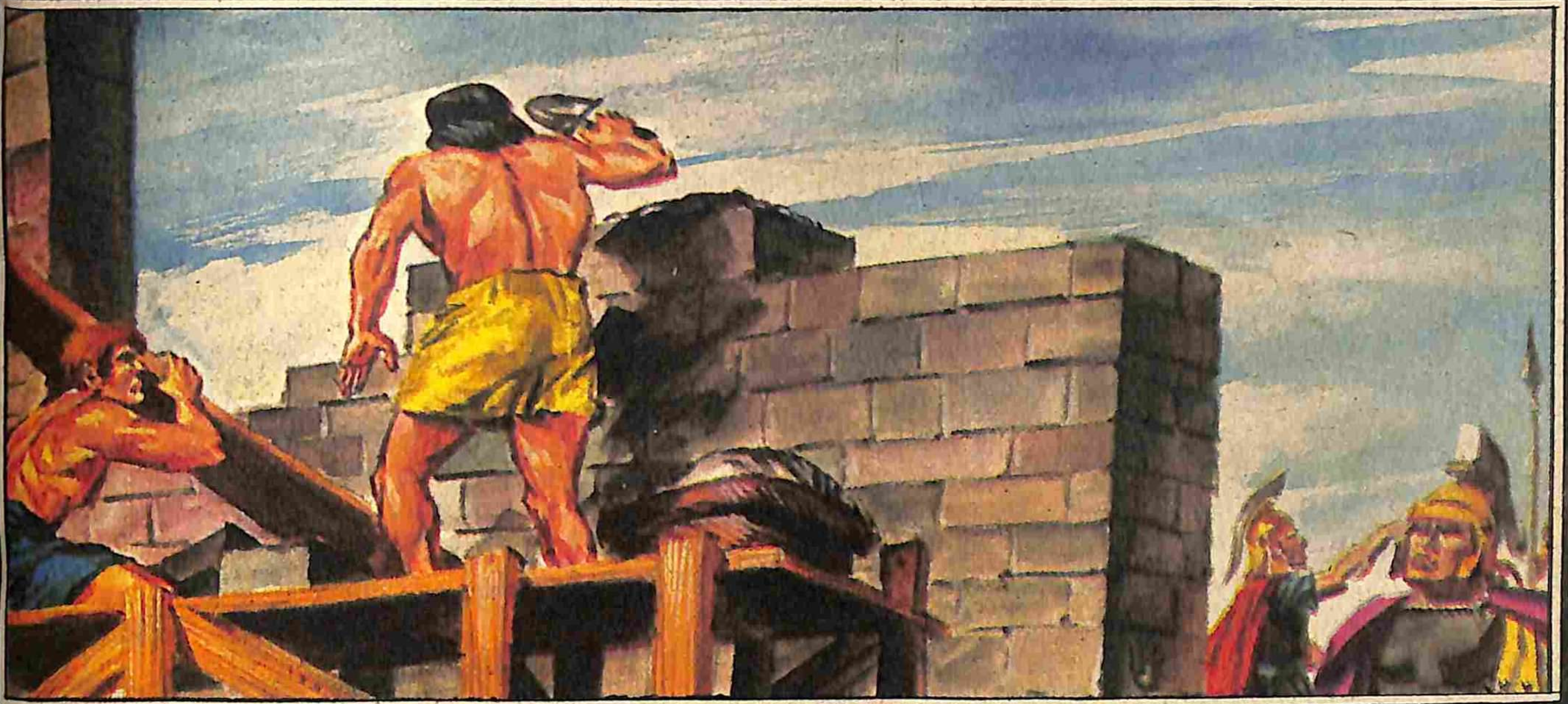
1 Diyarbakır'da ilk uygar insanlar bundan 5000 yıl önce oturmuşlardı. Hurriler denen ve güneyden gelen bu insanlar ziraatle uğraşırlardı. M.Ö. 2750 yılında Akad kralı Naramsin Diyarbakır'a büyük bir akın düzenledi. Daha sonra Urartular ve Asurlar Diyarbakır'a saldırdılar. O zamanlar Diyarbakır ve yöresine "Amit" deniyordu. Kent bir süre de Asurluların elinde kaldıktan sonra Perslere geçti.

3 Kent Bizanslılar yönetiminde iken parlak bir dönem yaşadı. Bu dönemde Müslümanlar Diyarbakır'a birçok kez saldırdılar. Bundan 1000 yıl kadar önce Anadolu'da hızla yayılan Türkler 1085 yılında Diyarbakır'ı da aldılar. Bu tarihte Selçuklu Hükümdarı Melikşah kenti kendine bağlayarak onardı, camiler saraylar yaptırarak surlara yeni burçlar eklettirdi. Kent Selçuklulardan sonra birçok el değiştirdi.

TARİHİ

DİYARBAKIR

2 Uzun süre İranlıların egemenliğinde kalan Diyarbakır, bunlardan da Roma İmparatorluğuna geçti Roma İmparatoru Konstantiyus Diyarbakır'a gelerek büyük saraylar, surlar ve binalar yaptırdı. Yaptığı bütün inşaatlarda o yörenin ünlü taşı olan siyah renkli lâv taşlarını kullandı. Bu nedenle Diyarbakır'a Kara Amid de denirdi. Diyarbakır daha sonra Romalılardan Bizanslılara devroldu ...

4 15. yüzyılın başlarında Anadolu'ya gelen Timur Diyarbakır'ı da alarak adamlarına verdi. Osmanlılar Diyarbakır'ı ancak Yavuz zamanında alabildiler. Yavuz Sultan Selim 1514 yılında yaptığı Çaldıran savaşından sonra kuvvet göndererek kenti fethetti. Bu yöredeki diğer kaleler de alındıktan sonra o zamana kadar Amid diye bilinen kente Diyarbekir adı verildi. Kent bir ziraat merkezi olarak gelişti.

EKLEMLER VE KASLAR

Bir kas iplikçiğinin kesiti

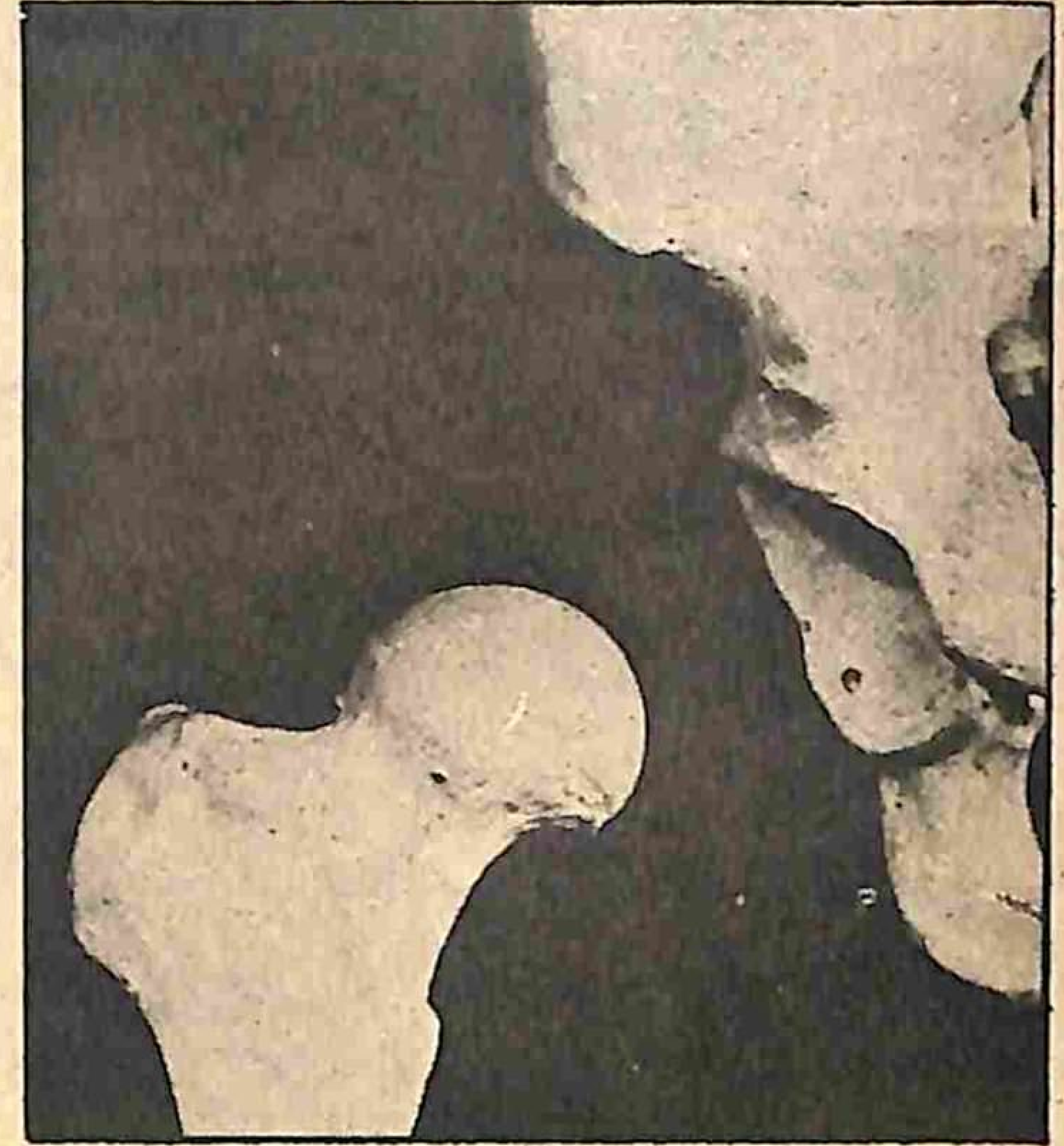
Eklemler

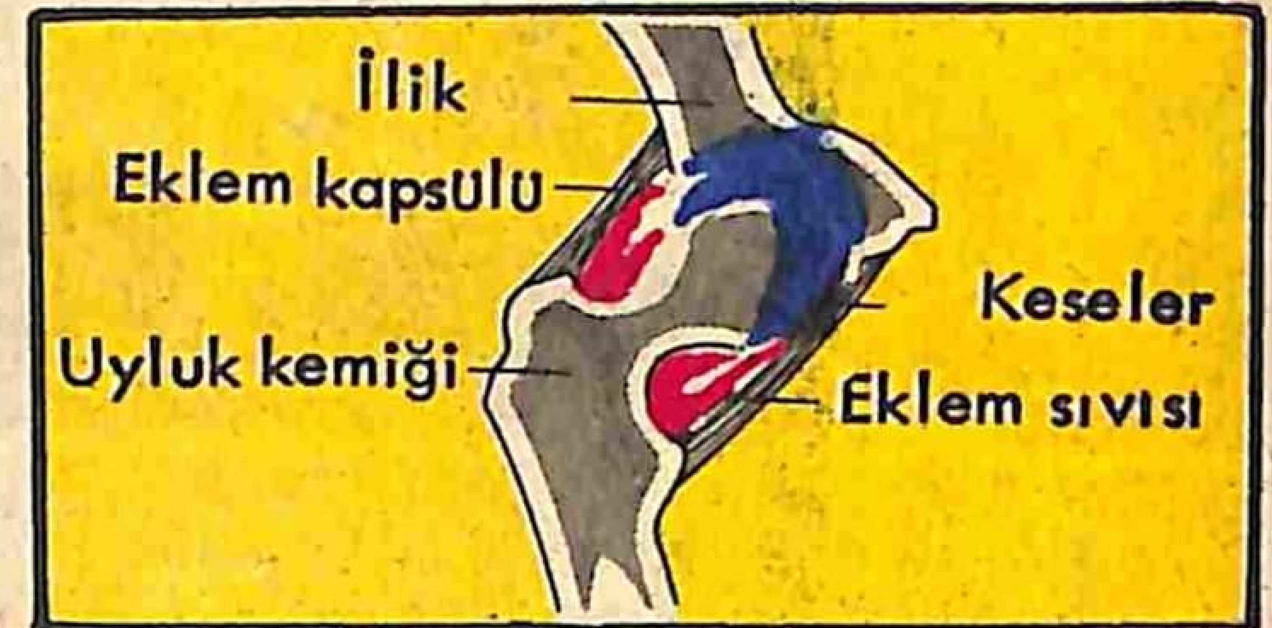
Eklem kemiklerin birbirlerine birleştikleri yere verilen addır. Bunlar hareket yeteneklerine göre üçe ayrılırlar. 1-Oynamaz eklemler: Bunlar kafatası kemiklerini birleştiren eklemlerdir. Hareket etmezler. 2-Yarı oynar eklemler: Bunlar omurgada bulunan eklemlerdir. Omurlar aralarındaki kıkırdak yastıklar sayesinde çok az hareket edebilirler. 3-Tam oynar eklemler: Kol ve bacaklarda bulunan eklemlerdir. Bu eklemlerde iki kemikten, birinin şişkin ucu, diğerinin çukur kısmına yerleşmiştir. Bu kısımlar esnek bir kıkırdak tabakası ile örtülmüştür. Kıkırdak tabakasının görevi kemiklerin hareketleri sırasında sürtünerek aşınmasını önlemektir.

Kaslar

Kemiklerimizin ve iç organlarımızın hareketini sağlayan etlere kas adı verilir. Kaslar iplikçiklerden meydana gelir. Kırmızı kaslar ve beyaz kaslar olmak üzere iki türlü kas vardır. Kemikleri saran kaslara kırmızı kaslar denir. Bunlar isteğimizde hareket ederler. İki ucu ince, ortası şişkin kas tellerinden meydana gelmiştir. Şişkin kısma karın, ince kısma da kiriş adı verilir. Bunlar kirişlerle kemiklere tutunurlar. İç organlarımızdan kalbimiz de kırmızı kaslarla örtülüdür. Ancak kalbimizi saran kaslar isteğimizle hareket etmez. İsteğimizle hareket eden kaslara "İstemli kaslar" denir.

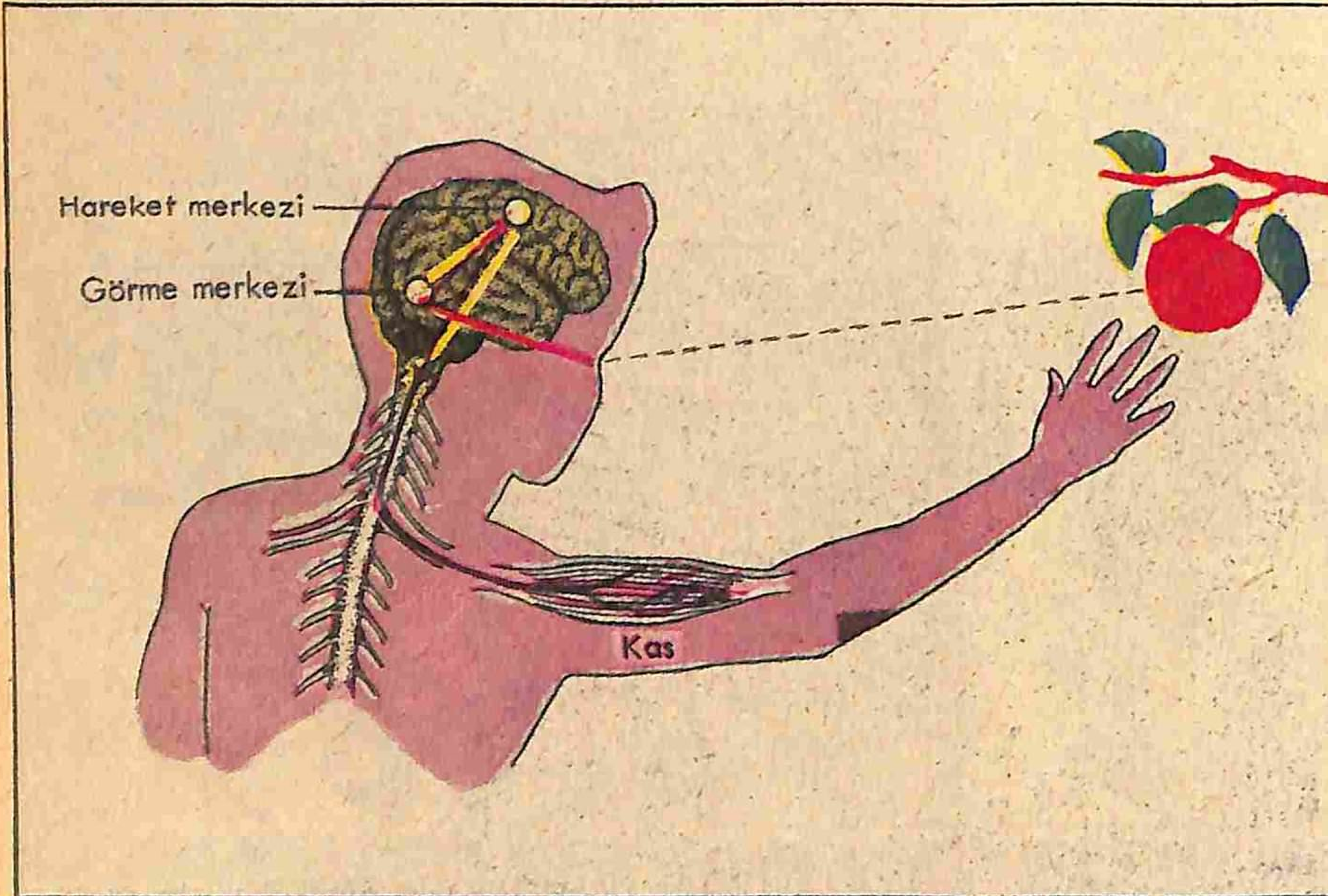
Beyaz kaslar ise iç organlarımızı saran ve onların hareketini sağlayan kaslardır. Bu kasların hareketleri isteğimiz dışında olur.

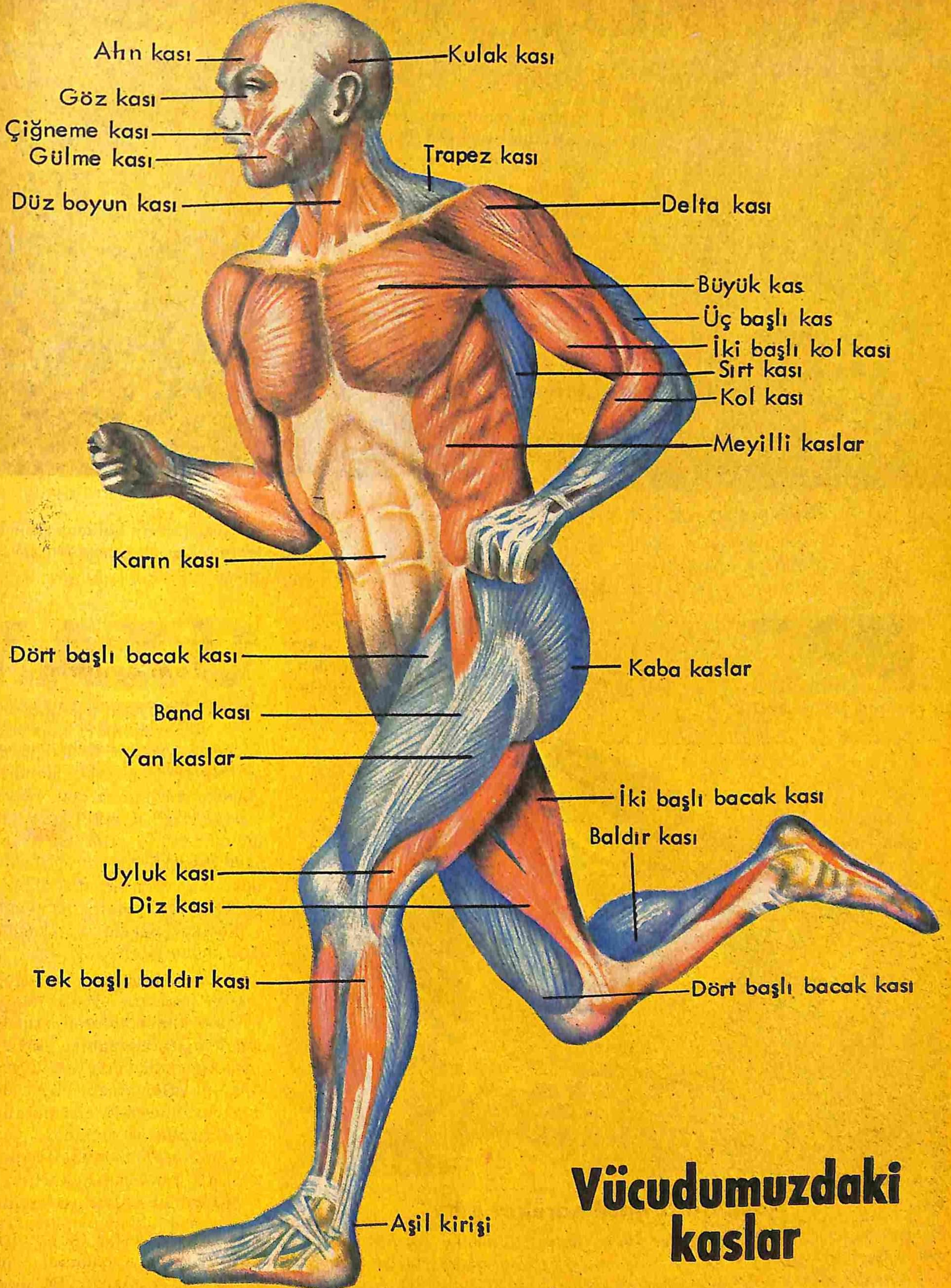
Tam oynar eklem

Kol ve bacak kemiklerinde bulunan tam oynar eklemlerde bir kemiğin şişkin tarafı, diğer kemiğin çukur kısmına yukarıdaki gibi girmiştir. Bunların üstü kıkırdak tabaka ile örtülüdür. Bu eklemler daha çok kol ve bacaklarda bulunur. Alttaki şemada tam oynar bir eklemin yapısı görülmektedir.

Kaslarımız nasıl hareket eder?

Kasların hareketi, görme duygusu ile beyindeki görme ve hareket merkezlerinin işbirliği sayesinde olur. Önce göz kanalıyla görme duygusu beyindeki görme merkezine iletilir. Görme merkezi, hareket merkezini uyarır. Hareket merkezi de sinirlerle uyarıyı kaslara iletir. Böylece kaslar hareket eder.

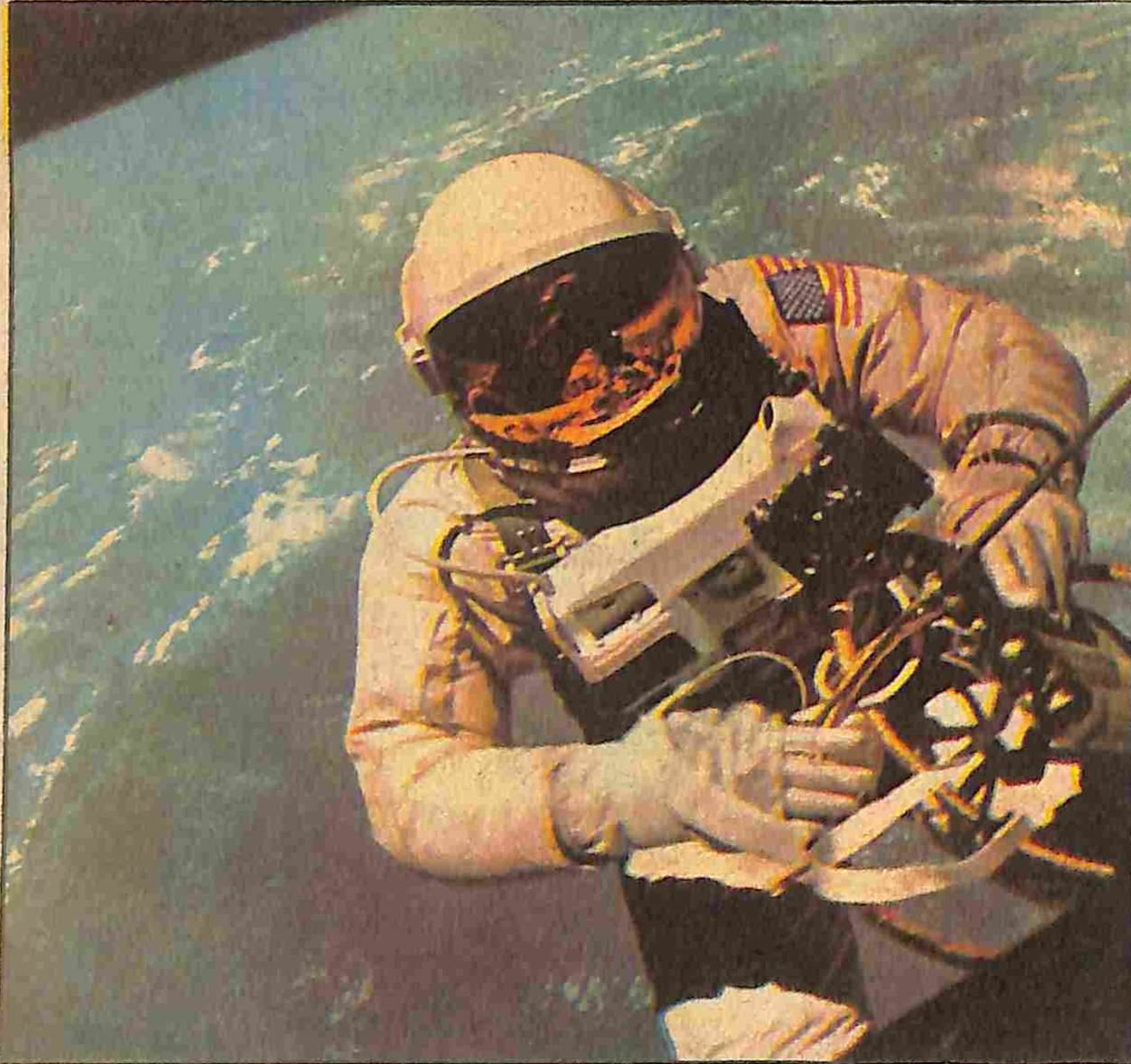

Vücudumuzdaki kaslar

Uzay sonsuz bir boşluktur

Uzay dünyamızı ve diğer bütün gök cisimlerini saran sonsuz bir boşluktur. Uzayda bulunan cisimlerin birbirlerine uzaklıkları bile milyonlarca kilometreyi bulmaktadır. Örneğin güneş dünyamızdan 149.5 milyon kilometre uzaklıktadır. Bu da bize uzayın çok büyük olduğunu göstermektedir.

Uzayda herşey boşlukta asılıymış gibi durur

Dünyamız ve gökyüzünde bulunan diğer cisimler uzay boşluğunda asılıymış gibi durur. Gerçekte ise bunlar birbirlerinin çekim gücünün etkisi altındadır. Örneğin dünyamız güneşin çekim gücüyle belli bir yörünge üzerinde durmadan döner. Uzaya fırlatılan insanlar, boşlukta yukarıdaki gibi yürüyerek cisimlerin bir yere bağlı olmadan durduğunu ispatlamıştır.

UZAY

Uzay, Dünyamızı, Güneş'i yıldızları Ay'ı ve gezegenleri çepeçevre saran sonsuz boşluktur. Uzayda bulunan her şey birbirinden çok uzaktadır. Örneğin, güneşin dünyamıza olan uzaklığı 149. 5 milyon kilometredir. Gerçekte bir yıldız olan Güneş, yıldızlar arasında Dünyaya en yakın olanıdır. Güneş'in Dünyamıza olan uzaklığından diğer yıldızların bize ve birbirlerine uzaklığı ile uzay denen boşluğu ne kadar büyük olduğu anlaşılabilir.

Uzayda, Dünyamız ve diğer bütün cisimler boşlukta durur. Dünyamız güneşin çekim kuvvetinin etkisi altındadır. Uzayda bulunan en yakın komşumuz Aydır. Onun da bize olan uzaklığı, 384. 400 kilometredir. Ay Dünyanın uydusudur. Uzaydaki cisimler boşlukta asılıymış gibi dururlar...

Uzayda Dünya'mız, Güneş ve gezegenlerden başka yıldızlar da vardır. Yıldızlar Güneş gibi ışık veren büyük cisimlerdir. Bizden çok uzakta olduklarından çok küçük görünürler. Gerçekte ise Güneş yıldızların küçüklerinden biridir. Yani yıldızların büyüklükleri çok fazladır.

Yeryüzü şekilleri

Yüksek bir yerden, örneğin bir uçaktan aşağı baktığımız zaman yeryüzünün basit bir görünüşte olmadığını ve bir çok yüksekliklerin, düzlüklerin ve çukurlukların bulunduğunu görürüz. Yeryüzünde çeşitli jeolojik nedenlerle meydana gelen bu oluşlara yeryüzü şekilleri denir. Yeryüzü şekillerinden yüksekliklere, "Dağ", düzlüklere "Ova" yüksek düzlüklere de "Yayla" denir. Bunların, özellikleri şöyledir :

Dağlar

Dağlar yeryüzündeki yükseltileri meydana getiren topluluklardır. Bunlar oluşlarına göre üç çeşittir: Sıradağlar koni biçimindeki dağlar, ve çöküntü ile oluşan dağlar.

SIRADAĞLAR

Sıradağlar sürekli sıralar halinde uzanırlar. Bunların sarp ve dik olanlarına genç dağlar denir. Sıradağlar birbirlerinden geniş oluklarla ayrılır.

KONİ BİÇİMİNDEKİ DAĞLAR

Koni biçimindeki dağlar genellikle tek olur. Bunlara volkan dağları da denir. Çünkü yer altından çıkan lâvların birikip soğuması sonunda meydana gelmişlerdir.

ÇÖKÜNTÜ İLE OLUŞAN DAĞLAR

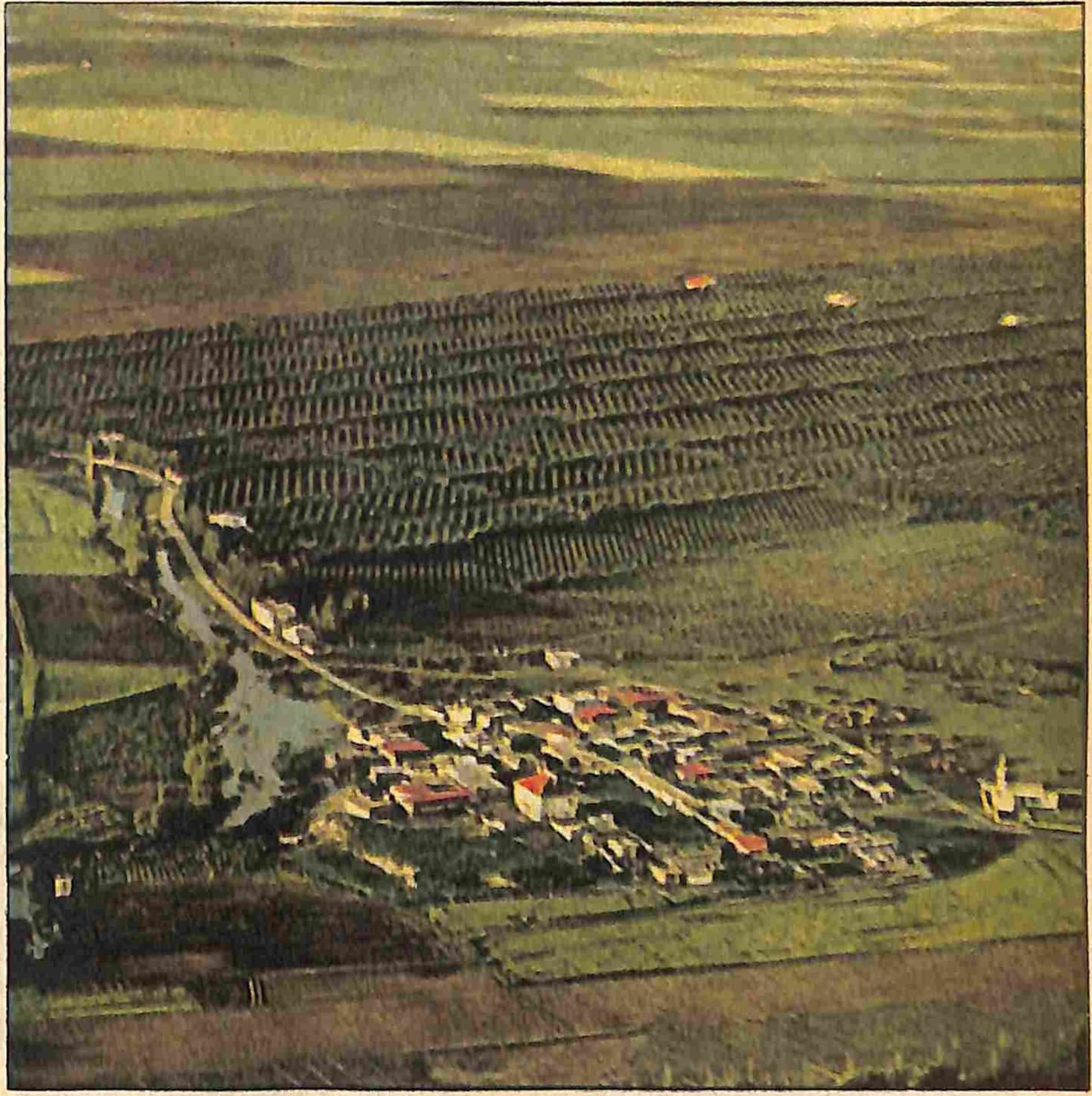
Çöküntüyle oluşan dağlar ise, iki çöküntü arasında kalan yükseltilerdir. Bunların üstleri diğer dağlardan daha düzdür.

Ovalar

Akarsuların parçalamadığı ve derin vadiler açmadığı geniş düzlüklere ova adı verilir. Ovalar, deniz yüzeyinden fazla yüksek değildir. Ancak yüksek olanlara da rastlanır.

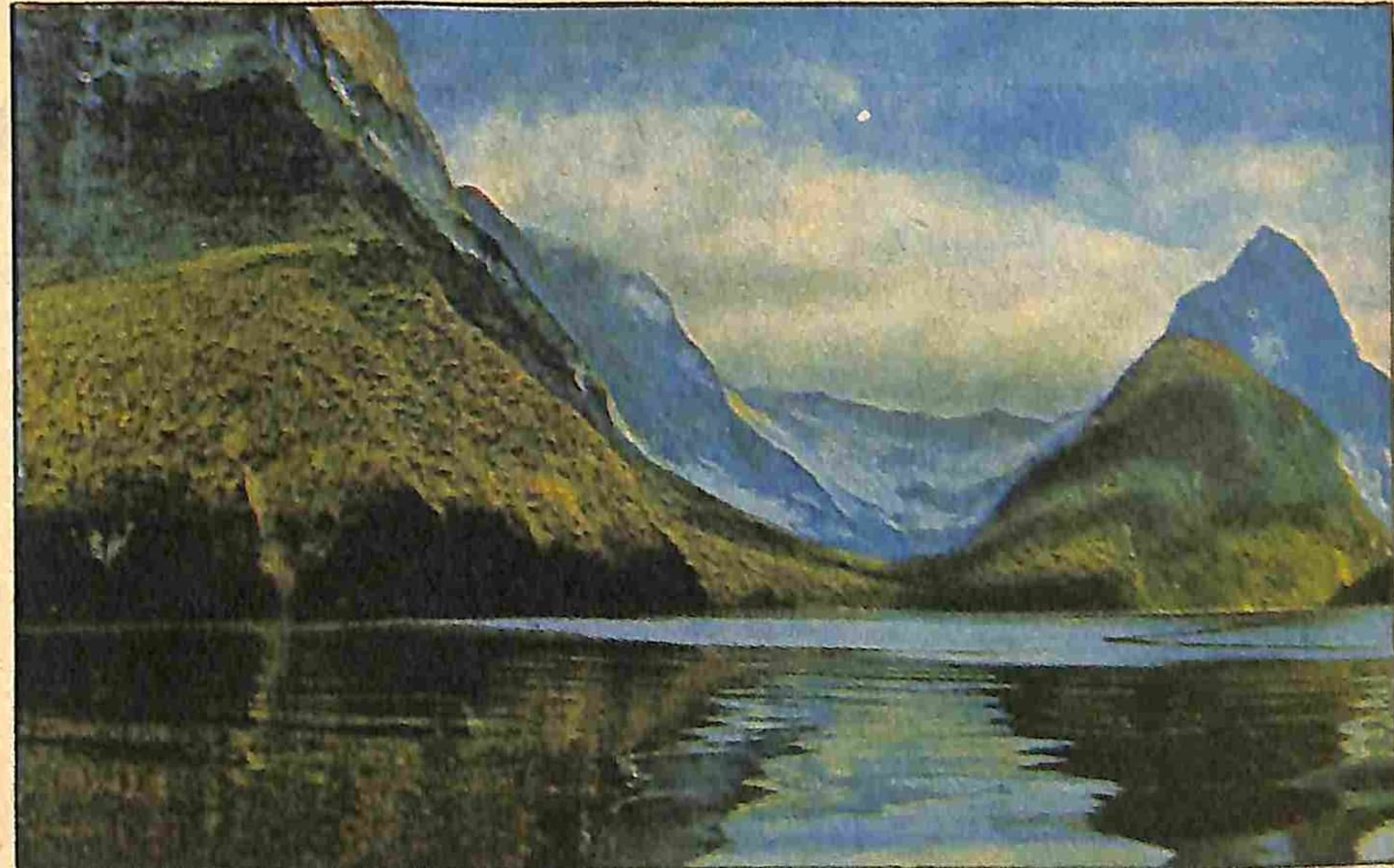
Yaylalar

Yaylalar ise akarsular tarafından yarılmış dalgalı ve yüksek düzlüklerdir.

Ovalar büyük düzlüklerdir

Akarsularla yarılmamış geniş düzlüklere ova denir. Ovalar genellikle deniz seviyesinden fazla yüksek değildir. Ovaların toprakları verimlidir. Bu nedenle insanların büyük çapta faydalandığı yerler ovalardır.

Yeryüzündeki yüksekliklere dağ denir

Dünyada bulunan bütün yükseltilere dağlar denir. Dağlar oluşlarına göre çeşitli adlar alırlar. Dağların yükseklikleri de çok değişiktir.

İstanbul'daki en büyük Bizans eseri

İstanbul' da bulunan Bizans eserleri arasında en ünlüsü Ayasofya camiidir. Ayasofya, Bizans İmparatorlarından Konstantinos tarafından bir kilise olarak yaptırılmıştır. Fatih, İstanbul'u fethettikten sonra bu güzel sanat eserini camiye çevirmiş ve burada namaz kılmıştır . Birçok kez onarıldıktan sonra bugünkü durumuna gelen Ayasofya, halen müze olarak kullanılmaktadır ...

BİZANS İMPARATORLUĞU

Bizans'ın en güçlü İmparatorlarından biri olan Jüstinyen ...

Bizans imparatorluğu Roma imparatorluğunun ikiye bölünmesi sonunda kurulmuştur. Roma imparatoru Teodosyüs, ülkesini önce idare olarak oğulları Arkadyus ve Honoruyus arasında pay etmiş, onun ölümünden sonra bu bölünme kesinleşerek iki devlet doğmuştur. Arkadyus'un payına düşen Doğu Roma devleti Anadolu, Balkan yarımadası Mısır, Suriye Filistin ve Kuzey Afrika toprakları üzerinde kurulmuştu . Bu devletin başkenti de Konstantinopolis (İstanbul) idi. Bölünmeden kısa süre sonra Batı Roma devleti yıkılmış, buna karşılık Doğu Roma, Bizans adıyla 1453 yılına kadar yaşamıştır.

Bizans'ın sülaleri

İstanbul'da kurulan Bizans imparatorluğunu bir çok sülale yönetmiştir. Bunlar Teodosyüs sülalesi Jüstinyen sülâlesi, Herakliyüs sülalesi, İsoriya sülâlesi, Makedonya sülâlesi, Komnenler sülâlesi ve Paleologlar sülâlesidir.

TEODOSYÜS SÜLALESİ

Teodosyüs sülâlesinin kurucusu Arkadyus'tur. Bundan sonra yerine oğlu II. Tedosyüs geçmiştir. Bu

sülâle zamanında Bizanslılar Hunlarla savaşmışlardır.

JÜSTİNYEN SÜLALESİ

Jüstinyen Sülâlesinin kurucusu Jüsten'dir. Daha sonra imparator olan Jüstinyen zamanında Bizanslılar en parlak dönemlerinden birini yaşamışlardır. Jüstinyen yaptığı seferler sonunda ülkesine bir çok, yeni topraklar eklemiş bu arada iç meseleleri de halletmiştir.

HERAKLİYÜS SÜLALESİ

Herakliyus sülâlesinin kurucusu da Herakliyus'tur. Bu sülâle zamanında İstanbul Müslümanlar tarafından iki kez kuşatılmıştır.

İSORİYA SÜLALESİ

İsoriya sülâlesinin kurucusu İsoriyalı Leon adlı bir kraldır. Bu sülâle zamanında Bizans'ta birçok iç kargaşalıklar çıkmış, devlet gücünü yitirmeye başlamıştır. İç meselelerin en önemlisi İkona problemi denen din kavgalarıdır.

MAKEDONYA SÜLALESİ

Makedonya sülâlesini Vasil adlı bir imparator kurmuştur. Bu sülâlenin en ünlü imparatorları, Nikefor Fokas ve Vasil II'dir.

KOMNENLER SÜLALESİ

Makedonya sülâlesinden sonra Bizans'ı yöneten Komnenler sülâlesi zamanında gerek Haçlı Seferlerinin oluşu ve gerekse Türklerin doğudan Anadolu'ya girmesi Bizans imparatorluğuna çok hareketli bir dönem yaşatmıştır. Bu olaylar sonunda Bizans zayıflamış, sınırları daralmıştır.

PALEOLOGLAR SÜLALESİ

Bizans'ı yöneten son sülâle Paleologlar sülâlesidir. 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u alarak Bizans imparatorluğuna son vermiş, imparator sülalesini İstanbul'dan kovmuştur.

Roma imparatorluğunun bir devamı sayılan Bizanslılar uygarlık yönünden ileri bir seviyeye ulaşmışlardı. Bu devletin zamanında İstanbul dünyanın en büyük kenti olduğu gibi, Anadolu'da da birçok kent onarılmış ve önem kazanmıştır. Bugün İstanbul'da Bizanslılardan kalma bir çok sanat eseri bulunmaktadır.

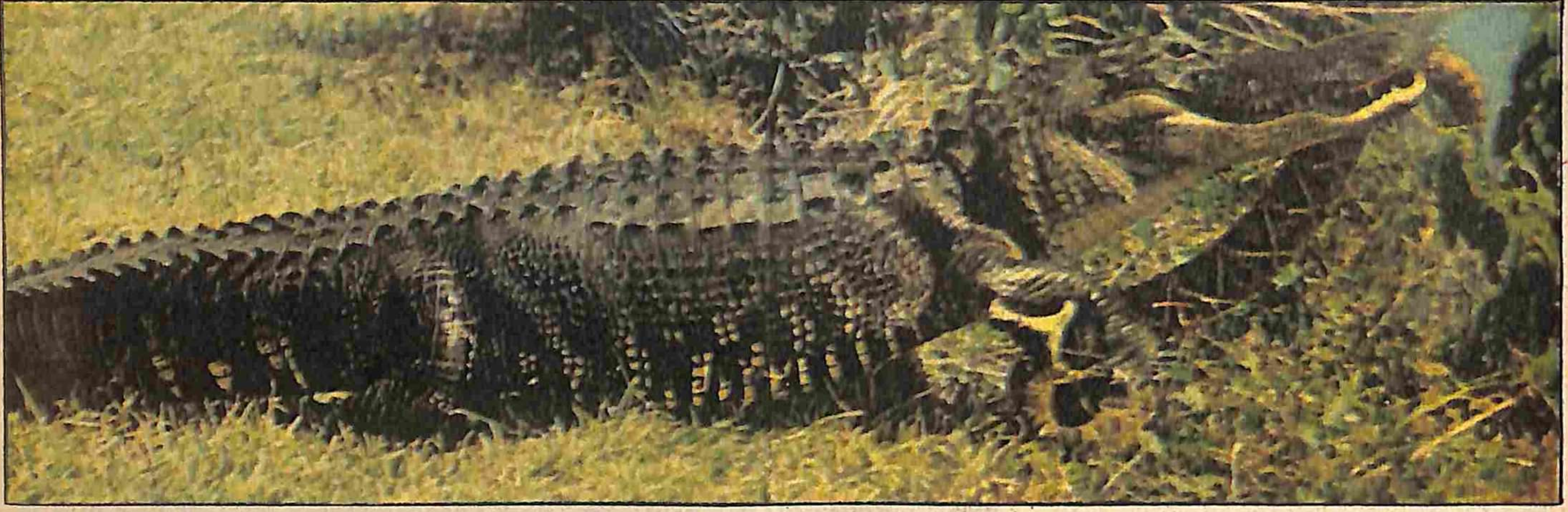
İstanbul'un fethinden iki yıl sonra yapılan minyatür

Yukarıdaki minyatür, Fatih'in İstanbul'u fethinden iki yıl sonra bir Fransız ressamı tarafından yapılmıştır. Bu minyatürün en büyük özelliği, gemilerin karaya indirilişini, surların tamamını, surlara çevrili Osmanlı toplarını bir arada göstermesidir.

İmparator Jüstinyen zamanında Bizans İmparatorluğu'nun sınırları haritadaki gibi çok büyümüştü.

Hayvanlar Dünyası TİMSAH

Yakaladığı canlı için kurtuluş yoktur

Timsah hayvanların en tehlikelilerinden biridir. Yaşadıkları sulara su içmek için gelen bütün canlıları parçalayıp yerler. Kuvvetli çeneleri ile yakaladığı canlı için artık kurtuluş yoktur. Bütün canlıları ayırt etmeden yer.

Timsaha yaklaşmak ölüm demektir

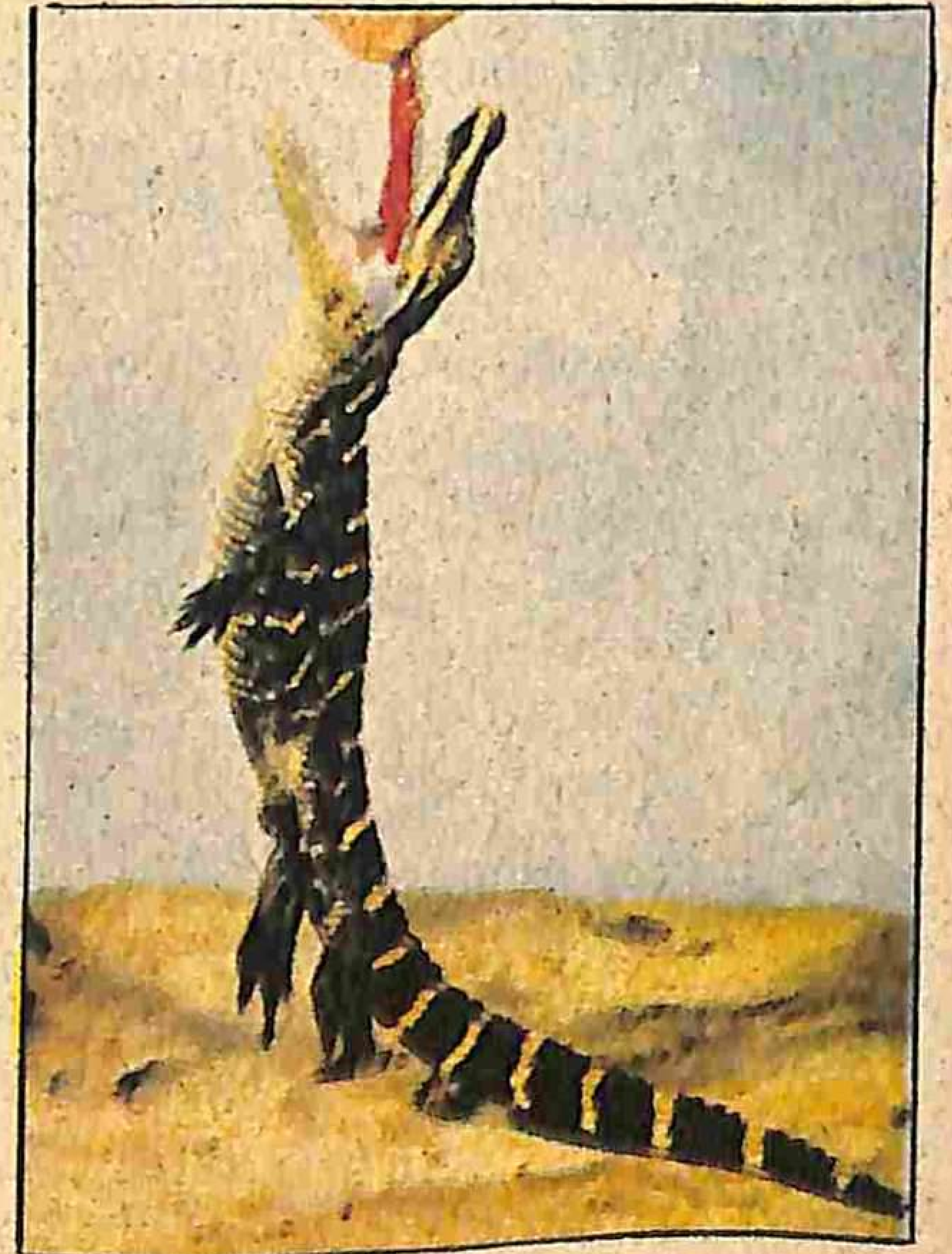
Timsahlar bütün canlılar ve insanlar için tehlikeli olan, sıcak ülkelerin akarsu, göl ve bataklıklarında yaşayan sürüngen bir hayvandır. Sürüngenlerin en büyüğü olduğu gibi bütün hayvanların da büyükleri arasındadır. Ortalama olarak büyüklükleri 4 metre civarındadır. Ancak, 6 hatta 10 metre olan türleri de vardır.

Çok iyi yüzen, karada güçlükle yürüyebilen timsahlar yaşadıkları yere gelen canlıları kolayca parçalayıp yutarlar. Ağızlarını istedikleri kadar açabilmeleri sayesinde büyük avları bile yakalarlar. Bu nedenle çok tehlikeli hayvanlardır. En çok Afrika, Asya ve Güney Amerika gibi sıcak ülkelerde bulunurlar.

Ağzı bir insanı rahatça alabilecek büyüklüktedir

Timsah için avının büyüklüğü önemli değildir. Çünkü ağız yapısı her türlü avı kolayca yakalayabilecek şekildedir. Timsah ağzını istediği kadar açabilir. Açtığı zaman da bir insanı rahatça yutar. Çeneleri ve dişleri de çok kuvvetlidir.

Timsahların başlıca gıdası ettir. Bunu da diğer canlılardan temin eder. Yavru timsah da et yer.